

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 7876/13

לפני:

כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט מ' מזוז

המערער:

סמי משה

נגד

המשיב:

פקיד שומה ירושלים

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי ירושלים
(השופט מ' מזרחי) מיום 26.5.13 בעמ"ה 7050/03

תאריך הישיבה:

כ"ה בטבת התשע"ו (06.01.16)

בשם המערער:

עו"ד אהוד ברזלי, עו"ד ירדן אבידני-עקירב

בשם המשיב:

עו"ד ציפי קוינט-שילוני

פסק-דין

המשנה לנשיאה א' רובינשטיין:

א. ערעור זה מכוון כנגד פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 26.5.13 (עמ"ה 7050/03). פסק הדין המקיף והיסודי – בערעורים על שומות לפי מיטב השפיטה לשנים 1997-2001 בהן נפסלו ספרי המערער, בעל מסעדה בירושלים, ועל התחשיב הכלכלי שביסוד השומה – קיבל את ערעור המערער לעניין פסילת ספריו, וכן העלה לצורך המס את עלות החומרים שבהם השתמש המערער ל-48% במקום 38%. הערעור התקבל חלקית לעניין זה. בין היתר נקבע כי משלא נפסלו הספרים, על המשיב להצדיק החלטתו (סעיף 159 לפקודת מס הכנסה), אך נטל הראיה עודו מוטל על המערער, על פי הפסיקה; נאמר כי חרף אי פסילת הספרים, הוצדקה החלטת המשיב לעניין שומה על פי מיטב השפיטה, בעקבות בדיקות שנערכו במסעדה, אך עם זאת יש לנקוט זהירות מיוחדת בבדיקת השומה. על כן נכנס בית המשפט קמא לעובי הקורה של בדיקה פרטנית, וסוף דבר הגיע לתוצאה האמורה; יצוין, כי לאחר חישוב ההפחתה

הועמדו הכנסות המערער, תחת 15.3 מליון ₪, על 6.6 מליון ₪ (הפחתה של 8.7 מליון ₪). עוד יוזכר, כי פסק הדין ניתן לאחר התדיינות קודמת שאינה מענייננו כאן.

ב. בערעור נטען, כי לא הוכחה הצדקה להוצאת השומה בנסיבות המיוחדות של התיק, משבוטלה פסילת הספרים, ומכל מקום יש להעדיף את עמדת המערער באשר לבדיקת החומרים בהם השתמש, וזאת על פי חוות דעת מטעמו. נאמר עוד, כי היה מקום לבטל את השומה לחלוטין ולא לשנותה על דרך האומדן, מה גם שלשיטת המערער עדיין הסכום שעליו הועמדה הכנסתו גבוה במליוני שקלים מהכנסתו האמיתית. נטען, כי עסקינן בשומה שרירותית וכי לא הוכחה הצדקה להתערבות בספרים.

ג. מטעם המשיב נטען, כי אין לומר שספרים קבילים מעידים על נתונים נכונים, וסעיף 155 יוכיח, שהרי הוא מאפשר לפקיד השומה להצדיק את שומתו לפי מיטב השפיטה, אך אינו מונע שומה כזאת. המשיב נדרש לפרטי הביקורת שנערכה במסעדת המערער, ומזכיר כי על פי התדרוך הכלכלי הרלבנטי אחוז החומרים צריך לעמוד על 28%, אך בעקבות חישובים פרטניים הכוללים פחת הגיעה התוצאה ל-38% - וכאמור בית המשפט קמא סבר שיש להגדיל עוד יותר ל-48%, על דרך האומדנה, והמשיב החליט שלא לערער. סוף דבר, עסקינן לשיטת המשיב בקביעות עובדתיות.

ד. בפנינו ציין בא כוח המערער כי המסעדה אינה קיימת עוד, והמערער מצוי בפשיטת רגל; ובאת כוח המשיב ציינה, כי בקשת פשיטת הרגל הוגשה על-ידי מס הכנסה משלא הצליחו לגבות את החוב, והיה חשש להברחת כספים מזה ולהתישנות מזה, על כן מונה כונס. לגופם של דברים נטען מטעם המערער, כי התוצאה מבוססת על מדגם סטטיסטי ולא על המקרה הקונקרטי, לאחר שלאורך שנים נתקבלו דו"חות המערער, ומכל מקום הדבר נעשה בדרך של בדיקה אחת בלבד.

ה. לאחר העיון החלטנו שלא להתערב בפסק הדין קמא, וזאת על יסוד תקנה 460(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984, משפסק הדין נראה לנו נכון על כל חלקיו. נוסיף אך בקצרה. עסקינן בענף – מסעדות – שקשה מאוד, על פי טיבו, לדייק ברכיבי ההכנסות וההוצאות בו, ועל כן מטבע הדברים נעזרים שלטונות המס בתדרוכים מקצועיים המבוססים על הערכות ובדיקות, ולכך מתלוות, במקרה הצורך, אומדנות. השאיפה היא לדיוק ככל הניתן, אולם טבע הענף מדבר בעדו, כשעסקינן במנות אוכל בכמויות גדולות ובמשקלן. במישור המסגרי, כפי שנאמר בפסק הדין קמא, אי פסילת

ספרים אינה נועלת את הדלת לשומה לפי מיטב השפיטה, אלא שרף הזהירות עולה, על פי דרישת ההצדקה שבסעיף 155 לפקודה, וכך יאה.

ו. במקרה דנא, למקרא פסק הדין, נראה שבית המשפט קמא נדרש בפרטנות ובאחריות לכל הנקודות הרלבנטיות, ונהג באופן שקשה לראות כיצד יכול המערער להלין עליו. מעבר לכך שלא פסל את הספרים, העמיק בנושא העיקרי שבמחלוקת, קרי, שומת החומרים, בחן את השאלות שעלו משומת המשיב אחת לאחת, וקבע "מקדם אומדנה" נדיב כלפי המערער, שכאמור – שכבר מעיקרא הועמד לגביו אחוז החומר על 38 (במקום 28 שבבסיס התדריך הרלבנטי), על-ידי העמדתו על 48 אחוז. אין איפוא עילה להתערבותנו.

ז. כאמור, איננו נעתרים לערעור. בנסיבות מצבו של המערער כפי שתואר מעלה, איננו עושים צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ט בטבת התשע"ו (10.1.2016).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה